

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN MẠNH HÀ

NGHIÊN CỨU TỔNG HỢP $ZnAl_2O_4$, $ZnFe_2O_4$
BẰNG PHƯƠNG PHÁP ĐỐT CHÁY VÀ ĐỊNH HƯỚNG
ỨNG DỤNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN MẠNH HÀ

NGHIÊN CỨU TỔNG HỢP $ZnAl_2O_4$, $ZnFe_2O_4$
BẰNG PHƯƠNG PHÁP ĐỐT CHÁY VÀ ĐỊNH HƯỚNG
ỨNG DỤNG

CHUYÊN NGÀNH: HÓA VÔ CƠ

MÃ SỐ: 60440113

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC VẬT CHẤT

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ TỐ LOAN

THÁI NGUYÊN - 2014

Luận văn đã được sửa chữa theo góp ý của hội đồng khoa học

Xác nhận
của khoa chuyên môn

Xác nhận
của người hướng dẫn khoa học

TS. NGUYỄN THỊ TỐ LOAN

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2014

Tác giả luận văn

NGUYỄN MẠNH HÀ

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành tại khoa Hóa học, trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS Nguyễn Thị Tố Loan, đã giao đề tài, hướng dẫn tận tình, chu đáo và giúp đỡ em trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Em xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong Ban Giám hiệu, khoa Sau đại học, khoa Hóa học- trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn các bạn bè đồng nghiệp đã giúp đỡ, động viên, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình thực nghiệm và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 04 năm 2014

Tác giả

NGUYỄN MẠNH HÀ

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cảm ơn	i
Lời cam đoan.....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng	v
Danh mục các hình.....	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1 TỔNG QUAN	2
1.1. Một số phương pháp điều chế oxit kim loại kích thước nanomet.....	2
1.1.1. Phương pháp gốm truyền thống.....	2
1.1.2. Phương pháp đồng kết tủa	2
1.1.3. Phương pháp đồng tạo phức	3
1.1.4. Phương pháp thủy nhiệt.....	3
1.1.5. Phương pháp sol-gel	3
1.1.6. Phương pháp tổng hợp đốt cháy	4
1.2. Giới thiệu về oxit nano $ZnAl_2O_4$, $ZnFe_2O_4$, PVA, phenol đỏ	6
1.2.1. Oxit hỗn hợp kiểu spinel.....	6
1.2.2. $ZnAl_2O_4$	7
1.2.3. $ZnFe_2O_4$	8
1.2.4. Giới thiệu về poli vinyl ancol	9
1.2.5. Phenol đỏ	10
1.3. Các phương pháp nghiên cứu vật liệu	11
1.3.1. Phương pháp phân tích nhiệt	11
1.3.2. Phương pháp nhiễu xạ Ronghen.....	12
1.3.3. Phương pháp hiển vi điện tử quét (SEM) và truyền qua (TEM).....	13
1.3.4. Phương pháp đo diện tích bề mặt riêng	15
1.3.5. Phương pháp trắc quang	16
1.3.6. Phương pháp nghiên cứu hoạt tính xúc tác của vật liệu.....	18

Chương 2 THỰC NGHIỆM, KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	20
2.1. Dụng cụ, hóa chất	20
2.1.1. Hóa chất	20
2.1.2. Dụng cụ, máy móc	20
2.2. Xây dựng đường chuẩn xác định phenol đỏ	20
2.3. Tổng hợp oxit nano $ZnAl_2O_4$, $ZnFe_2O_4$ bằng phương pháp đốt cháy gel	21
2.4. Nghiên cứu tổng hợp oxit nano $ZnAl_2O_4$ bằng phương pháp đốt cháy	22
2.4.1. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ nung	22
2.4.2. Khảo sát ảnh hưởng của thời gian nung	24
2.4.3. Khảo sát ảnh hưởng của tỷ lệ mol KL/PVA.....	26
2.4.4. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ tạo gel.....	27
2.4.5. Khảo sát ảnh hưởng của pH tạo gel	29
2.4.6. Các đặc trưng của mẫu $ZnAl_2O_4$ tổng hợp ở điều kiện tối ưu.....	30
2.5. Nghiên cứu tổng hợp oxit nano $ZnFe_2O_4$ bằng phương pháp đốt cháy	31
2.5.1. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ nung	31
2.5.2. Khảo sát ảnh hưởng của thời gian nung	34
2.5.3. Khảo sát ảnh hưởng của tỷ lệ mol KL/PVA.....	35
2.5.4. Khảo sát ảnh hưởng của nhiệt độ tạo gel.....	36
2.5.5. Các đặc trưng của mẫu $ZnFe_2O_4$ tổng hợp ở điều kiện tối ưu.....	37
2.6. Nghiên cứu khả năng xúc tác phân hủy phenol đỏ của oxit nano $ZnFe_2O_4$ và $ZnAl_2O_4$	39
2.6.1. Ảnh hưởng của thời gian phản ứng	39
2.6.2. Ảnh hưởng của khối lượng vật liệu.....	41
2.6.3. Ảnh hưởng của nồng độ phenol đỏ.....	43
2.6.4. Ảnh hưởng của nhiệt độ.....	45
KẾT LUẬN	48
TÀI LIỆU THAM KHẢO	50
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Tên viết tắt	Tên đầy đủ
NTC	Hệ số nhiệt điện trở âm
CTAB	Cetyl trimetyl amoni bromua
SDS	Natri dodecyl sunfat
PEG	Poli etylen glicol
EDA	Etylen diamin
CS	Combustion Synthesis
SHS	Self Propagating High Temperature Synthesis Process
SSC	Solid State Combustion
SC	Solution Combustion
PGC	Polimer Gel Combustion
GPC	Gas Phase Combustion
PVA	Poli vinyl ancol
PAA	Poli acrylic axit
TFTs	Thin film transitors
DTA	Differential Thermal Analysis (phân tích nhiệt vi sai)
TGA	Thermo Gravimetric Analysis-TGA (Phân tích nhiệt trọng lượng)
XRD	X-Ray Diffraction (Nhiều xạ Ronghen)
SEM	Scanning Electron Microscopy (Hiển vi điện tử quét)
KL	Kim loại
TEM	Transnission Electron Microscopy (Hiển vi điện tử truyền qua)
BET	Brunauer- Emmett-Teller

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 2.1: Số liệu xây dựng đường chuẩn xác định phenol đỏ	21
Bảng 2.2 Kích thước hạt tinh thể $ZnAl_2O_4$ ở các nhiệt độ nung khác nhau.	24
Bảng 2.3 Kích thước hạt tinh thể $ZnAl_2O_4$ ở các thời gian nung khác nhau. ...	26
Bảng 2.4 Kích thước hạt tinh thể $ZnAl_2O_4$ ở các tỉ lệ mol KL/PVA khác nhau.....	27
Bảng 2.5 Kích thước hạt tinh thể $ZnAl_2O_4$ ở các nhiệt độ tạo gel khác nhau. .	28
Bảng 2.6: Kích thước hạt tinh thể $ZnFe_2O_4$ ở các nhiệt độ nung khác nhau. ...	33
Bảng 2.7: Kích thước hạt tinh thể $ZnFe_2O_4$ ở các thời gian nung khác nhau. .	34
Bảng 2.8: Kích thước hạt tinh thể $ZnFe_2O_4$ ở các tỉ lệ mol KL/PVA khác nhau....	36
Bảng 2.9: Kích thước hạt tinh thể $ZnAl_2O_4$ ở các nhiệt độ tạo gel khác nhau. .	37
Bảng 2.10: Ảnh hưởng của thời gian phản ứng đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ của vật liệu $ZnFe_2O_4$ và vật liệu $ZnAl_2O_4$	40
Bảng 2.11a: Ảnh hưởng của khối lượng vật liệu $ZnFe_2O_4$ đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ.	41
Bảng 2.11b: Ảnh hưởng của khối lượng vật liệu $ZnAl_2O_4$ đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ.....	42
Bảng 2.12: Ảnh hưởng của nồng độ đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ của vật liệu $ZnFe_2O_4$ và vật liệu $ZnAl_2O_4$	44
Bảng 2.13: Ảnh hưởng của nhiệt độ đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ của vật liệu $ZnFe_2O_4$	45
Bảng 2.14. Ảnh hưởng của nhiệt độ đến hiệu suất phân hủy phenol đỏ của vật liệu $ZnAl_2O_4$	46

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1: Các lỗ trống tứ diện và bát diện trong ferit spinel	7
Hình 1.2. Cấu tạo phân tử, cấu trúc không gian của phenol đỏ	10
Hình 1.4: Sơ đồ nguyên lý của thiết bị hiển vi điện tử quét (SEM)	14
Hình 2.1: Đường chuẩn xác định nồng độ phenol đỏ	21
Hình 2.2. Sơ đồ tổng hợp oxit bằng phương pháp đốt cháy gel PVA	22
Hình 2.3: Giảm đồ phân tích nhiệt của gel Zn^{2+} - Al^{3+} -PVA.....	23
Hình 2.4: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnAl_2O_4$ nung ở các nhiệt độ khác nhau	24
Hình 2.5: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnAl_2O_4$ nung ở các thời gian khác nhau	25
Hình 2.6: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnAl_2O_4$ với các tỉ lệ mol KL/PVA khác nhau.....	26
Hình 2.7: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnAl_2O_4$ ở các nhiệt độ tạo gel khác nhau	28
Hình 2.8: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnAl_2O_4$ ở các pH tạo gel khác nhau	29
Hình 2.10: Ảnh hiển vi điện tử quét (SEM) của mẫu $ZnAl_2O_4$ được điều chế ở điều kiện tối ưu.....	31
Hình 2.11: Ảnh hiển vi điện tử truyền qua (TEM) của $ZnAl_2O_4$ điều chế ở điều kiện tối ưu	31
Hình 2.12: Giảm đồ phân tích nhiệt của gel Zn^{2+} - Fe^{3+} -PVA.....	32
Hình 2.13: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnFe_2O_4$ nung ở các nhiệt độ khác nhau	33
Hình 2.14: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnFe_2O_4$ nung ở các thời gian khác nhau	34
Hình 2.16: Giảm đồ nhiễu xạ Ronghen của mẫu $ZnFe_2O_4$ ở các nhiệt độ tạo gel khác nhau	36